

LE ENO JE POTREBNO

Dragi prijatelji, stanovalci Doma Marije in Marte ter vsi vaši prijatelji!

Spet prihajam, da se z vami sprehodim po poti svetlih zgledov, ki nam jih sveta Cerkev predstavlja za mesec februar ...

- ✓ Ko v teh dneh, ko vam pišem, že počasi pospravljamo jaslice, se pred nami že svetli ob prihajajoči svečnici, Jezusovem darovanju v templju. Preroka Simeon in Ana sta prva, ki sta v otroku Jezusu prepoznala Luč, ki bo razsvetljenje poganov, vseh, ki ga še ne poznajo, pa tudi v slavo Izraela, vseh, ki se izpovedujemo danes za člane ljudstva nove zaveze – Cerkve.
- ✓ Krščanska cerkev nam je skozi zgodovino zgradila tudi bogato kulturno dediščino. Eden njenih sinov, France Prešeren, nam je v slovensko zakladnico s svojimi mojstrskimi verzi prispeval pomemben delež te dediščine.
- ✓ Naj omenim tudi svetnico prvih rimskih stoletij, sv. Apolonijo, mojo zavetnico, ki je v času preganjanja kristjanov darovala svoje življenje Bogu. Danes je zaščitnica proti bolečinam zob in priprošnjica vseh zobozdravnikov.
- ✓ Radi se tudi priporočamo Lurški Materi Božji za zdravje. Kot se je mlada Bernardka zatekala k Brezmadežnemu spočetju device Marije, tako se tudi mi z zaupanjem zatekajmo k deviški Materi in jo prosimo za brezmadežnost naših misli, besed in dejanj.
- ✓ V mesecu februarju začenjamo to leto tudi postni čas, čas priprave našega telesa in naše

notranjosti na največji krščanski praznik – veliko noč. S pepelnico bomo vstopili v podarjeni sveti čas pokore in spreobrnjenja. Vsem želim bogato notranjo pot, a nikar ne hodimo sami po tej zahtevni poti očiščevanja, ampak naj bo Gospod naš sopotnik in usmiljeni vodnik.

- ✓ Proti koncu meseca pa nas bo obiskal še en dobro poznani svetnik – sv. Matija. Ime Matija ali Bogdan v hebrejščini pomeni: Božji človek, Božji dar. Ko je bilo treba dopolniti apostolski zbor po Judovem odhodu, je žreb zadel Matija, ker so apostoli zahtevali pogoj: *»... mora biti nekdo, ki je priča Jezusovega Vstajenja.«* In Matija je bil pridružen enajsterim apostolom. Po izročilu je oznanjeval v Judeji, potem pa med pogani v Etiopiji in tam mučeniške smrti umrl, leta 63. Pri nas in v srednji Evropi pa je znan kot vremenski svetnik. Dobro poznani pregovori so: *»Matija led razbija, če ga ni, ga naredi. Če poje žvižgavec pred svetim Matijem, bo slabo vreme, če pozneje, bo dobro. Če sv. Matije dan zmrzuje, še štirideset dni mrazu prerokuje.«*

Naj s tem zaključim naš skupni sprehod skozi mesec februar in naj vam vreme in sv. Matija proti koncu meseca »prijazno zagode«, da bo tudi pot skozi postni čas lažja.

sr Polona, uršulinka

SVETNIKI – BOŽJI PRIJATELJI

Vi ste luč sveta – sveti na Slovenskem

Domicijanov kip sredi Millstattskega jezera

»BODITE SVETI, KER SEM JAZ SVET.« (1 Pt, 1,16); Bog vsakega človeka kliče k svetosti;

Domicijan je bil plemič slovenskega rodu na zgornjem Koroškem. Po smrti kneza Hotimirja je svoje ljudstvo spravil s krščanstvom. S svojo ženo Marijo in sinom je pokopan v nekdanji samostanski cerkvi v Millstattu. V 17. in 18. stoletju so Domicijana uradno častili kot zavetnika Koroške.

Domicijan naj bi bil po legendi naslednik tretjega

krščanskega vojvode Karantanije, Valtunka († okoli 785). V najpomembnejšem viru za obravnavanje zgodovine Karantanije, latinskem delu *Conversio Bagoariorum et Carantanorum*, se njegovo ime sicer ne omenja, kot Valtunkovi nasledniki pa so navedeni vojvode Pribislav, Semika, Stojmir in Etgar. Leta 1907 je zgodovinar Robert Eisler v svojem delu *Legenda o svetem karantanskem vojvodi Domicijanu* kot prvi zatrdil, da je Domicijan pravzaprav le izum benediktinskih menihov millstattskega samostana iz 12. stoletja, ki so legendo uporabljali pri spreobračanju poganskega slovanskega prebivalstva v krščanstvo. To mnenje mnogokrat povzemajo tudi drugi avtorji, nekateri drugi zgodovinarji pa zavzemajo stališče, da je Domicijan v resnici živel in da legenda o njem in o nastanku millstattskega samostana temelji na resničnih dogodkih. To mnenje temelji na najnovejših arheoloških izkopavanjih na več krajih na Koroškem, o katerih poročata in objavljata iz njih izhajajoče sklepe zlasti avstrijska arheologa Franz Glaser in Franz Nikolasch.

Legenda o nastanku millstattskega samostana

Po legendi naj bi bilo Millstattske jezero v 8. stoletju precej večje kot danes in naj bi segalo vse do okoliških hribov. Na eni od vzpetin nasproti današnjega Millstatta naj bi stalo slovansko gradišče, kjer je prebival Domicijan, poganski vojvoda Karantanije. Domicijan je imel sina, ki se je nekega dne, kljub očetovi prepovedi in vetrovnemu vremenu, podal s čolnom na jezero. Ko se sin do naslednjega jutra ni vrnil in je vojvoda na jezeru opazil prevrnjeni čoln, je naročil svojim podanikom, naj preusmerijo vode iz jezera in ga prazniijo, vse dokler ne bodo našli sinovega trupla. Zavezal se je, da bo na kraju, kjer bodo našli truplo, zgradil cerkev in se v njej tudi sam spreobrnil h krščanstvu. Na zahodu jezera so podaniki odstranili cel grič, ki je ločil jezero od reke Lieser, tako da je gladina vode upadla in so po nekaj dneh našli mrtvega sina.

Domicijan naj bi se dal takrat krstiti in poleg groba svojega sina zgradil krščansko cerkev. Po spreobrnitvi naj bi ukazal zbrati tisoč kipov slovanskih bogov in boginj (latinsko *mille statuæ*) in jih vreči v jezero. Okoli cerkve pa je kasneje postopoma zrasel kraj, ki mu danes pravimo Millstatt in katerega ime naj bi izviralo iz legende o Domicijanu in latinskega izraza za tisoč kipov, ki jih je ukazal uničiti v jezeru. Lingvisti sicer to razlago, ki temelji na ljudski etimologiji, zavračajo, saj naj bi

kraj dobil ime po bližnjem potoku).

Legenda o svetem Domicijanu

In tako je znano, da je nekoč bival blaženi Domicijan dux karantanskega ozemlja, kakor smo našli v napisu na njegovem grobu tako vklesano v kamen »V imenu očeta in sina in svetega duha. Tu počiva blaženi dux Domicijan, prvi ustanovitelj te cerkve, ki je spreobrnil to ljudstvo h krščanstvu iz nevere«. K temu je bilo prav tam dodano, v katerem času je živel, vendar so bile (te besede) uničene zaradi nemarnosti in napake starih. Ko ga je krstil sveti Rupert, kot nekateri dodajajo, ali pa nekdo od njegovih naslednikov, čemur smo bolj naklonjeni, je prišel v milštatski kraj in tam našel nezmerno čaščenje malikov, kar povsem jasno kaže izvor onega krajevnega imena. Milstat je namreč dobil ime po tisoč kipih, katere je prav tam častilo ljudstvo, ki je bilo prevarano s starodavno zmoto, katere je oni blaženec uničil po vzgledu papeža Bonifacija in dal, ko je odstranil vse praznoverje malikov, cerkev, ki je bila prvotno prisojena tisoč malikom, kmalu nato posvetiti v čast vseh svetih. In ko je ta brez obtožbe pred Bogom in ljudmi dopolnil tek svojega življenja, v katerem se je dobro obnašal in (ga) srečno končal, kakor kažejo prav njegove zasluge, so shranili njegovo častivredno telo v kapelo poleg glavne cerkve.

Zgodovinsko jedro legende

Znano je, da je nekoč bival vojvoda Domicijan. Potem, ko je bil krščen, je prišel v milštatski kraj in tam našel čaščenje malikov, katere je uničil, in dal, ko je odstranil vse praznoverje malikov, cerkev, ki je bila prvotno prisojena malikom, kmalu nato posvetiti v čast vseh svetih.

Domicijanov kult, Domicijanova kapela in Domicijanov spomenik

Javno čaščenje Domicijana se je začelo najkasneje v 12. stoletju in doseglo vrhunec v 15. stoletju. Na njegovem grobu naj bi se dogajali razni čudeži. Poročalo se je o raznih uspešnih nabožnih procesijah z nošenjem Domicijanovih relikvij pa tudi o nekem tatu, ki se je s svojim plenom zatekel na priljubljeni romarski kraj, a je tam ohromel in ga ni mogel več zapustiti. Ljudstvo je tudi verjelo, da lahko Domicijan ukroti divjanje millstattskega jezera med nevihtami in da še posebej pomaga pri vročičnih obolenjih. Od leta 1405 dalje je v Millstattu znano Domicijanovo bratstvo, leta 1441 pa naj bi

bili po izročilu posmrtni ostanki Domicijana, njegove žene Marije in njunih (neimenovanih) sinov prenešeni v zakristijo millstattskega samostana. Kult Sv. Domicijana je predvsem močno spodbujal red sv. Jurija. Ljudskemu patronu so postavili marmorni nagrobnik. Ko so leta 1478 Osmani med ropanjem samostana poškodovali nagrobni kamen, je bil grob obnovljen z uporabo druge, verjetno še starejše in nedotaknjene nagrobne plošče.

Češčenje svetega Domicijana kot deželnega zavetnika Koroške je nagnilo jezuitskega patra Mathiasa Riebererja, da je leta 1761 sklenil zaprositi v Rim za uradno potrditev kulta. Zdi se, da je ravnal na svojo roko mimo jezuitskega vodstva. Pri pogajanjih so sodelovali notranje-avstrijski škofje salzburške, krške, sekovske, lavantinske, ljubljanske in goriške škofije z ustrezno prošnjo, kakor tudi cesarski dvor in Marija Terezija, ne pa tudi uradni predstavniki reda. Ko pa podjetje ni uspelo, to pravzaprav ni imelo vpliva na Domicijanovo češčenje; njegova upravičenost – tudi v smislu kanoničnega papeškega priznanja – je podana v dejstvu, da sega v čase pred papežem Aleksandrom III. (1159–1181) in da torej kake papeške potrditve pravzaprav niti ne potrebuje; ker so ga v tistem času častili kot svetnika, mu pripada tudi danes častni naziv "sveti".

Pripravila Marica

LITERARNI KOTIČEK

Molitve nekoč

V literarni kotiček smo dodali še stare molitve, ki ste se jih naučili od staršev, starih staršev, sorodnikov ... pa jih še nismo slišali ali pa so pozabljene. Zapišite jih in pošljite, z veseljem jih bomo objavili. Pripišite tudi, kdaj in kdo vas je molitev naučil.

Kjer je vera, tam je ljubezen.
Kjer je ljubezen, tam je mir.
Kjer je mir, tam je blagoslov.
Kjer je blagoslov, tam je Bog.
Kjer je Bog, tam ni nadlog.

V domači hiši na steni je visela tablica z omenjenim besedilom.

Mamica moja

Mamica moja
je strašno bogata,
nima zlata
in je vendar vsa zlata.

Zlate so njene oči,
zlate so njene besede,
zlato je njeno srce.

Vse to bogastvo
mi vsak dan poklanja,
kadar ljubeče se
nad mano sklanja.

Kadar me boža,
poljublja gorko,
nihče na tem svetu
bogat ni tako.

Julijana Puc

Umetniki za Karitas

V soboto, 3. februarja, je bilo v Jožefovi galeriji odprtje prodajne razstave likovnih del, ki so nastala v 22. mednarodni likovni koloniji. Zunaj je bila prava zimska idila, zapadlo je skoraj petdeset centimetrov snega. Na cestah po Sloveniji so bili zastoji. V takem vremenu se marsikdo ni odpravil na pot in je raje iz previdnosti in varnosti ostal doma. Tudi ga. Jožica Ličen, ravnateljica škofijske Karitas Koper, ki je glavna pobudnica tovrstne razstave, se je z vljudnim pismom opravičila, ker ni prišla. Njen zapis je prebrala ga. Anamarija Stibilj Šajn, likovna kritičarka, ki je predstavila tudi avtorje likovnih del.

»Tebe pa prosim, da se vsem, ki so omogočili razstavo v imenu Karitas, zahvališ za gostoljubje in dodaš: Pred nami so dela, ki so nastala v 22. mednarodni likovni koloniji Umetniki za Karitas z naslovom *Pogum, vse ljudstvo v deželi*.« Očitno Jožica ni dovolj pogumna, da bi skozi burjo in

sneg prišla med nas, kljub temu menim, da velja včasih za pogumno odločitev tudi previdnost.

»Pred 22-timi leti pa je bila nedvomno pogumna odločitev, da umetnike povabimo, da svoj talent in svoj čas darujejo za ljudi v stiski. Da je bila odločitev prava, dokazujejo številke: v 22 katalogih je zapisanih več kot 1600 imen avtorjev, nastalo je več kot 2500 likovnih del, od katerih jih že več kot 2000 domuje v stanovanjih ali poslovnih prostorih ljudi, ki imajo radi lepo in dobro.

S temi slikami smo bili lansko leto v Rimu, kjer smo razstavljali blizu Trga Navona. Udeležili smo se tudi splošne avdiience pri papežu Frančišku. Ob slovenski potici smo mu podarili tudi vseh 22 katalogov ... in čez dva meseca je prišlo pismo, s katerim se nam sveti oče zahvaljuje in pošilja vsem, ki v projektu Umetniki za Karitas sodelujemo, svoj blagoslov.«

To je 281, razstava in vedno se Jožica rada pohvali, da ni manjkala na nobeni, no, danes ni prišla, mi pa sporoča, da nas v času razstave obišče in povabi v galerijo na kavo.

Prebrala Anamarija Stibilj Šajn

Pripis: papež Frančišek se je potice zelo razveselil in besedo po slovensko izgovoril.

Geslo kolonije in prodajnih razstav je »Pogum, vse ljudstvo v deželi, govori Gospod« (Ag 2,4). Dar od posvojenih slik bo namenjen ljudem v stiski.

Odprtje razstave je s krajšim glasbenim programom popestrila Janja Nagode, prof., z igranjem na vibrafon.

Razstavo si lahko ogledate vsak dan med 8. in 12. uro ter 15. in 19. uro.

Rože ljubezni

Pomlad je!
Posejala bom semena ljubezni.
Naj vzklijejo njene rože,
da jih bom delila žalostnim v srcu.
Rože dišijo in so nežne ...
Lepo se je prebuditi v nov dan
s cvetom na svoji blazini.

Tadeja Gnezda

SPOMINSKE DROBTINICE

Iz dnevnika dežurnih na recepciji

16. 12. 2017

Zelo razgibano. Otvoritev jaslic, obisk nadškofa Urana, res pestro popoldne. Tudi jasličarji so bili zelo aktivni. Pripravili so zelo lepo razstavo jaslic. Ob citrarkah Brigitte in Urše smo uživali v poslušanju božičnih in narodnih pesmi.

Res, pohvala organizatorki Kati Dolenc za pobudo razstave jaslic, ki poživi naš Dom in našo faro.

Marija Klančar

Rehabilitacija

Zdrav duh v zdravem telesu

Moje in tvoje telo je bilo v mladosti bolj ali manj zdravo. Naporno delo ali naša lenoba ter poleg tega alkohol, ki je nekaterim tekkel v potokih, je mrtvičil naše telo. S starostjo postajamo okorni. Prav je, da vsaj malo vrnemo našem telesu vitalnost.

V prvi fazi poteka zdravljenje v bolnišnic, nato se nadaljuje z rehabilitacijo doma. Brez nje bi bilo zdravljenje le na pol poti. Pomembno je, da nam in svojcem že v bolnišnici povedo oziroma skušajo dopovedati, kako je neodgovorna miselnost, da je naše zdravljenje, ko ga končamo v bolnišnici, s tem opravljeno. Tam smo bili v vati, izolirani od našega okolja, okolja, ki je še vedno tako, kot je bilo.

Zopet smo vrženi v preizkušnje in nevarnosti, da pademo v recidiv. Zato se je dobro vključiti v KZA, med sebi podobne zdravljenke. Tu si izmenjujemo izkušnje, si pomagamo v naših krizah abstinence in se družimo. Zaživimo zopet normalno življenje prav tako kakor prej, samo brez alkohola. Tu gradimo osebnost, ki je predpogoj za naprej – družina, delo, družba, zdravje ... Poglobljanje v različne teme, ki nam bodo v pomoč, nam pomagajo pri odkrivanju naših napak in so vaje za odgovornost pri izvajanju zadanih si nalog.

Danes se bom osredotočil na rekreacijo, ki skrbi za naše zdravje ter razvedrilo. Za to moramo poskrbeti sami – naredimo si načrt, s katerim lahko najdemo skupne interese članov KZA v posameznih dejavnostih. Po vsakdanjem delu se prileže čas, ki si ga določimo za sprostitev in različne dejavnosti, kot so: športne aktivnosti, sprehodi, gledanje TV, računalnik, poslušanje, glasbe, obiski kina, gledališča, opere ..., branje knjig in časopisov, hobiji, sodelovanja v raznih društvih ... Idej je ogromno, lahko pa tudi obudimo stare dejavnosti. Paziti pa moramo, da ne zajemamo s preveliko žlico. Zaželeno je, da v dejavnost(i) vpeljemo ženo, otroke, sorodnike in znance.

Dejavnost naj ne postane odvisnost! Prav tako moramo upoštevati sposobnosti sebe in prisotnih, gledati moramo na starost, za naporno rekreacijo je potreben predhodni obisk zdravnika ali pogovor s terapevtom in člani KZA. Najcenejša je hoja in telovadba doma. Ti dve razvedrilni dejavnosti krepiata odnose z ženo, otroki ter prijatelji. Potrebno je skrbeti za družinsko, družbeno, zdravstveno-telesno ter ekonomsko rehabilitacijo. Če bo v nas zdrav duh, bo tudi naše telo zdravo, trezno in vitalno.

VPRAŠANJA:

1. S katero dejavnostjo se ukvarjate?
2. Ali ste v dejavnosti sami? Zakaj?
3. Ali ste s kakšno dejavnostjo zasvojeni? Ste pozabili na ženo, dekle, svoje otroke, prijatelje?
4. Se vam zdi, da ne morete biti aktivni zaradi zdravja, časa ...?
5. Se zavedate, da čas beži? Ura zamujena, ne vrne se nobena!

Odgovori naj si vsak zase. Skupina pa naj zapiše zapisnik v strnjeni obliki.

Pripravil Slavko Ogrizek

Petrova mama Jožefa se je poslovila

»Ne bom videla živega človeka,
ne prebivalcev na svetu.
Dom mojega telesa se je podrl,
odnesejo ga kakor pastirski šotor.
Nit mojega življenja se je pretrgala,
kakor da bi jo tkalec odrezal.
(Iz 38, 11-12)

Peter, ničkolikokrat si bral ta Izaijev psalm pri jutranjih hvalnicah, ki smo jih molili skupaj s sodelavci v Domu Marije in Marte. V torek, 6. februarja 2018, se je nit maminega življenja pretrgala. Mama Jožefa Kunc je v svojem lepem in tudi burnem življenju vzgojila pridne, delovne ter verne otroke, katerih bi si želela vsaka mama. Na vas je lahko ponosna. Njena molitev za vašo družino je bila uslišana. V večnosti bo molila še naprej, vi pa jo boste nosili v svojih srcih.

Gospod Jezus Kristus, tolažnik žalostnih, tudi ti si jokal za svojim prijateljem Lazarjem, potolaži Petra, sestre, vse domače in nas, ki smo jo poznali. Mama Jožefa, počivajte v Kristusovem miru.

Zapisal Slavko Ogrizek

MEDGENERACIJSKE SKUPINE

- BETANIJA: sreda ob 15. uri v V. nadstropju Doma Lazar
- EMAVS: torek ob 15. uri v V. nadstropju Doma Lazar
- MARIJA: četrtek ob 15. uri v jedilnici Doma Marije
- MARTA: torek ob 15. uri v jedilnici Doma Marije

TEDENSKE AKTIVNOSTI

- PONEDELJEK, SREDA, PETEK ob 7.10: telovadba v Domu Marije;
- PONEDELJEK, SREDA, PETEK ob 9.10: telovadba v Domu Lazar;
- TOREK ob 9. uri: vaje za spomin v V. nadstropju Doma Lazar;
- TOREK ob 9. 45: vaje za spomin v Domu Marija;
- ČETRTEK ob 9. uri: kreativna delavnica v pritličju Doma Marta;
- PETEK ob 10.30: sv. maša v kapeli Doma;
- NEDELJA ob 10. uri: sv. maša v župnijski cerkvi.

MESEČNE AKTIVNOSTI

- PETEK, 2. 2. 2018, ob 10. uri: sv. maša v cerkvi: Svečnica;
- TOREK, 13. 2. 2018, ob 9. uri: pustno rajanje;
- SREDA, 14. 2. 2018, PEPELNICA - strogi post;
- ČETRTEK, 15. 2. 2018, ob 13. uri: Silvine sladke dobrote;
- ČETRTEK, 15. 2. 2018, ob 9.30: knjižničarka na obisku;
- ČETRTEK, 15. 2. 2018, ob 19. uri: predavanje za odrasle v JD (Andrej Šegula);
- SREDA, 21. 2. 2018, ob 9. uri: obisk otrok in skupne delavnice;
- ČETRTEK, 22. 2. 2018, ob 14. uri: praznovanje rojstnih dni;
- SREDA, 28. 2. 2018, ob 9. 30: kino v Jožefovi dvorani;

Meni pa je dobro, da sem blizu Tebe, moj Bog.

Ps 73,28

Jožefa Kunc

Blagor vam, ker ste se že tukaj veselili srečne večnosti.

RAZVEDRILO

OVCE

Nekaj ovac se je zibalo po travniku. Ena je tekla pred dvema, ena med dvema in ena za dvema. Koliko ovac je bilo vsega skupaj? _____

Naštetim izrazom poiščite še drugo poimenovanje, ki je knjižno in ima enak pomen (sopomenko).

Izraz	Sopomenka
stara mama	
avion	
radost	
stena	
aktovka	
plot	
brati	
vigred	
zrcalo	

SMEJALNICA

VARČNEŽ

Gorenjec sedi v sobi, bere časopis in od časa do časa ugasne luč. Prijatelj ga vpraša: »Zakaj pa ugašaš luč?« »Saj je vendar ne potrebujem, ko obračam liste.«

MET KROGLE

Matjaž je leta in leta treniral met krogle in nekega dne je kot gledalko na tekmo povabil svojo taščo. Pred metom je Matjaž dejal kolegu: »Upam, da mi bo danes uspel dober met. Med gledalci je namreč moja tašča!« »Nemogoče! Tako daleč še nihče ni vrgel!« mu je odgovoril kolega.

Zbrala M. Č.